

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito: Dereito constitucional

Materia	Dereito: Dereito constitucional			
Código	V08G211V01201			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Inglés			
Departamento				
Coordinador/a	Riquelme Vázquez, Pablo			
Profesorado	Riquelme Vázquez, Pablo			
Correo-e	priquelme@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo desta materia permitirá ao alumnado comprender a organización do Estado e das institucións internacionais e adquirirá a capacidade de interpretar e aplicar as normas que afecten as Relacións Laborais e Recursos Humanos			
	Materia do programa English Friendly: Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as tutorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C2	Comprender la Organización del Estado y de las Instituciones y Organizaciones internacionales con competencias constitucionales, para la correcta interpretación de su funcionamiento y de la aplicación de las normas que afecten a las relaciones laborales
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
O alumnos comprenderá a organización do Estado e das institucións internacionais e adquirirá a capacidade de interpretar e aplicar a normas que afectan ás Relacións Laborais e Recursos Humanos	A2	B1	C2	D3
	A3	B2		D4
	A4	B3		D5
	A5	B5		

Contidos

Tema	
Tema 1. O Estado e o seu Ordenamento xurídico	1. Concepto, elementos e formas de Estado 2. Orixe e transformacións do Constitucionalismo 3. Elaboración e aprobación da Constitución española de 1978. Características da súa estrutura constitucional
Tema 2. Organización do Estado: Institucións, as súas funcións, competencia e relacións	1. Xefatura do Estado 2. Cortes Xerais 3. Goberno e Administración 4. Poder Xudicial 5. Tribunal Constitucional
Tema 3. A produción normativa no Ordenamento Xurídico español	1. Valor normativo da CE 1978 2. Constitución e Ordenamento Xurídico 3. Fontes do Dereito: Tratados Internacionais; Dereito da Unión europea; A lei e tipos de Leis; Estatutos de autonomía; normas con rango de Lei; outras fontes do Dereito
Tema 4. Principios constitucionais da intervención do Estado nos procesos económicos e sociais	1. A iniciativa pública na actividade económica 2. A potestade tributaria 3. Os Orzamentos Xerais do Estado 4. O principio de estabilidade orzamentaria
Tema 5. Os Tratados Internacionais: a produción normativa no ámbito internacional e a súa integración no Ordenamento xurídico español	1. As relacións entre Dereito Internacional e Dereito interno 2. O Dereito Internacional xeral como fonte do Dereito español 3. O Dereito Internacional Convencional como fonte do Dereito español
Tema 6. As organizacións e Institucións internacionais con competencias constitucionais	1. A Unión Europea 2. O Consello de Europa e o Tribunal Europeo de Dereitos Humanos 3. Outras institucións e órganos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Seminario	15	0	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	8	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	30	32
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31
Traballo	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicará ao alumno os aspectos principais da disciplina
Seminario	Os traballos da aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos na aula

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia impartidos durante as sesións maxistrais.

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exporanse diversos casos prácticos que deberán ser resoltos polos alumnos.	20

A cualificación máxima será de 3 puntos. Para a cualificación terase en conta tanto a asistencia como a participación activa na aula.

Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.

Exame de preguntas de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados a final de curso mediante unha proba oral ou escrita que comprenderá toda a materia. Esta proba valorarase ata un máximo de 4 puntos. Constará de 2 preguntas.	40

Aqueles alumnos que opten polo sistema de avaliación continúa, deben aprobar esta proba para que se engada a nota dos distintos traballos e probas da avaliación continúa.

As datas e horarios das probas de avaliación final das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024.

Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.

Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse dúas probas tipo test que non terán carácter liberatorio.	30

A data da realización da proba serán comunicada polo profesorado.

Estas probas cualificaranse cun máximo de 3 puntos.

Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.

Traballo	Durante o cuadrimestre os alumnos deberán realizar un traballo, individual ou en grupo, que será entregado ao profesor e presentado oralmente diante do resto da clase.	10

Esta proba cualificarase cun máximo dun punto.

Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 4 sobre 10 no exame de preguntas de desenvolvemento, que poderá ser oral ou escrito. Suporá o 40% da avaliación final.

Aqueles/as alumnos/as que non participen no desenvolvemento do curso de maneira presencial terán unha avaliación final que implicará un examen oral, que suporá o 60% da avaliación, e a resolución dun suposto práctico, que suporá o 40% da avaliación.

O alumnado gozará de atención personalizada nas tutorías individualizadas nos días e as horas establecidas, que se darán a coñecer ao alumnado ao comezo do período lectivo.

Na segunda convocatoria diferenciaranse as seguintes modalidades:

(a) Os/as alumnos/as presenciais serán avaliados daquela parte da programación docente que non superasen durante o curso.

(b) Os/os alumnos/as que se presentasen á avaliación final e non a superasen, deberán repetir esa mesma modalidade de avaliación na súa totalidade.

Convocatoria fin de carreira:

A avaliación constará de preguntas orais e do desenvolvemento dun caso práctico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

López Guerra, Luis et al., **Derecho Constitucional**, 11ª, Tirant Lo Blanch, 2018

Rodríguez-Zapata, Jorge, **Teoría y práctica del derecho constitucional**, 4ª,

Ferres Combla, Victor, **The Constitution of Spain: A Contextual Analysis**,

Aguilera Vaqués, Mar y Serra Cristóbal, Rosario, **Rights and Freedoms in the Spanish Constitution**,

Bibliografía Complementaria

Kelsen, Hans, **Teoría General del Derecho y del Estado**,

Schmitt, Carl, **Teoría de la Constitución**,

Mosca, Gaetano, **Derecho constitucional**,

Mortati, Costantino, **La Constitución en sentido material**,

Bergareche Gros, Almudena, **El Concepto de Constitución Interna en la Restauración española**,

Bergareche Gros, Almudena, **La costituzione in senso materiale : limportanza della realtà dell'organizzazione , La costituzione materiale : percorsi culturali e attualità di un'idea / a cura di Alessandro Catelan, 2001**,

Pérez Tremps, Pablo; Saiz Arnaiz, Alejandro, **Comentario a la Constitución Española**, 1, Tirant lo Blanch, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito administrativo/V08G211V01401

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito da seguridade social II/V08G211V01501

Dereito financeiro e tributario I/V08G211V01504

Dereito sindical I/V08G211V01502

Dereito sindical II/V08G211V01601

Dereito social comunitario/V08G211V01903

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Teoría do dereito/V08G211V01101

Outros comentarios

Durante o curso 2022/2023 implantarase un grupo de docencia en inglés. A guía docente é común para este grupo, coa recomendación de bibliografía en inglés. Ao comezo do curso facilitarase ao alumnado o cronograma co contido, actividades e lecturas detalladas en inglés.